

**HỘI THẢO KHOA HỌC QUỐC GIA NGHIÊN CỨU VÀ GIẢNG DẠY
CÁC MÔN LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ TRONG BỐI CẢNH HIỆN NAY**

Bài viết:

**ĐỔI MỚI GIẢNG DẠY MÔN KINH TẾ CHÍNH TRỊ
TIẾP CẬN NỀN KINH TẾ SỐ**

Người trình bày: PGS, TS An Như Hải
Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh

HỘI THẢO KHOA HỌC QUỐC GIA NGHIÊN CỨU VÀ GIẢNG DẠY CÁC MÔN LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ TRONG BỐI CẢNH HIỆN NAY

Đặt vấn đề:

- Môn Kinh tế chính trị giảng dạy ở bậc đại học nước ta đã đổi mới theo hướng tập trung vào lý luận về nền kinh tế thị trường tuân thủ logic và lịch sử phát triển từ thấp lên cao.
- Người dạy có thể sử dụng các thành quả của nền kinh tế số làm phương tiện giúp nâng cao năng lực và phát huy tính sáng tạo của người học.

Thứ trưởng Bộ GD&ĐT Lê Hải An phát biểu tại lớp tập huấn các môn Lý luận chính trị ngày 12/8/2019 có 1.400 cán bộ, giảng viên tham dự.

HỘI THẢO KHOA HỌC QUỐC GIA NGHIÊN CỨU VÀ GIẢNG DẠY CÁC MÔN LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ TRONG BỐI CẢNH HIỆN NAY

1. KHÁI QUÁT VỀ NỀN KINH TẾ SỐ

- Nền kinh tế số là một nền kinh tế vận hành chủ yếu dựa trên công nghệ số, đặc biệt là các giao dịch điện tử tiến hành thông qua Internet.
- Trong nền kinh tế số, mạng lưới các hoạt động kinh tế và xã hội được xây dựng và diễn ra trên nền tảng các hoạt động công nghệ thông tin và truyền thông sử dụng các công nghệ kỹ thuật số.
- Công nghệ chủ đạo được tích hợp trong trí tuệ nhân tạo (AI), các dữ liệu lớn (Big data), Internet vạn vật (IoT), Blockchain, kinh tế chia sẻ, dịch vụ đám mây...

HỘI THẢO KHOA HỌC QUỐC GIA NGHIÊN CỨU VÀ GIẢNG DẠY CÁC MÔN LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ TRONG BỐI CẢNH HIỆN NAY

HOẠT ĐỘNG
SẢN XUẤT VÀ
CÔNG NGHỆ
CHỦ ĐẠO
TRONG CÁC
NỀN KINH TẾ

Nền kinh tế nông nghiệp:

- Khai thác trực tiếp tài nguyên đất đai
- Thủ công

Nền kinh tế công nghiệp:

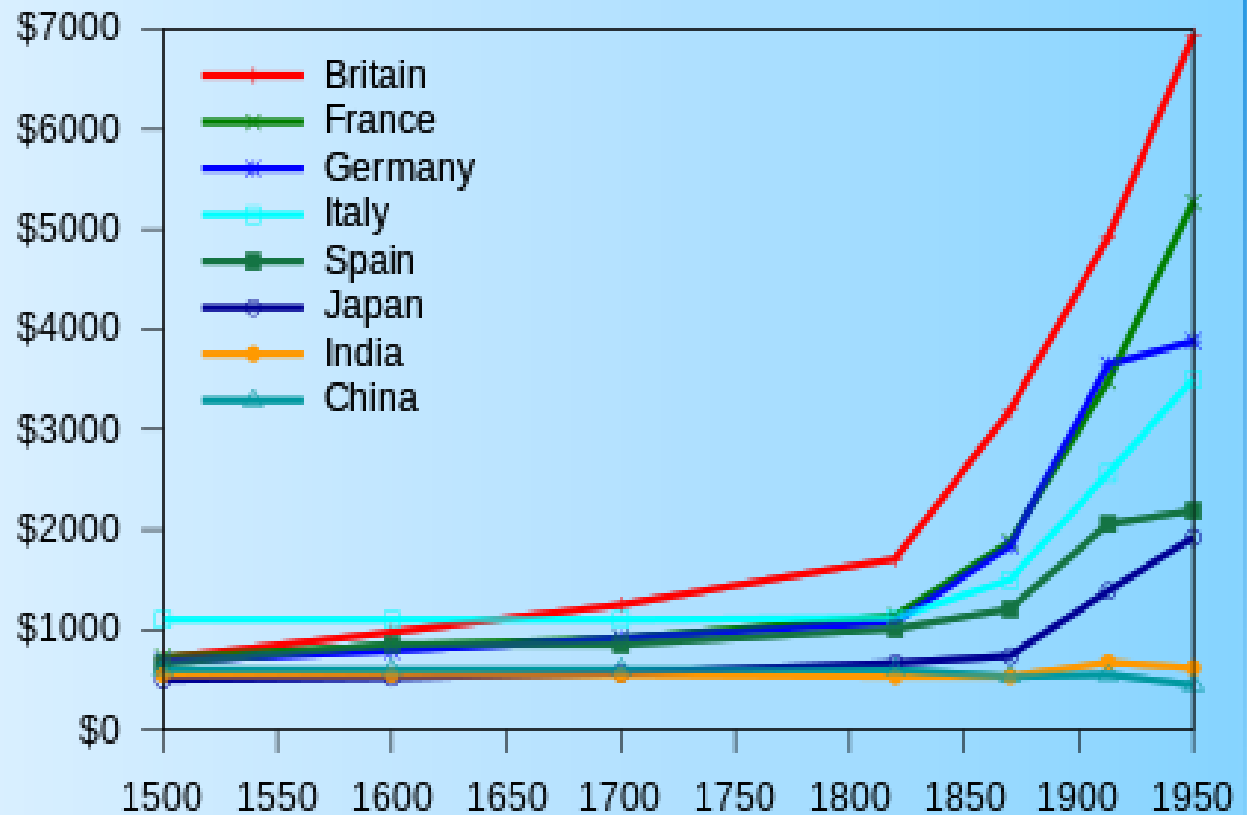
- Công nghiệp khai thác và chế biến
- Máy móc (cơ khí hóa, điện khí hóa, cơ giới hóa, và bước đầu tự động hóa)

Nền kinh tế số:

- Sản xuất hướng mạnh vào các ngành công nghiệp sáng tạo chất lượng cao.
- Số hóa và tự động hóa

HỘI THẢO KHOA HỌC QUỐC GIA NGHIÊN CỨU VÀ GIẢNG DẠY CÁC MÔN LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ TRONG BỐI CẢNH HIỆN NAY

Gia tăng mức thu nhập của người dân khi nền kinh tế được CNH. GDP/người ở mỗi quốc gia giai đoạn 1500-1959

Nguồn: *Depicting data excerpted from Contours of the World Economy, 1–2030 AD. Essays in Macro-Economic History* by Angus

HỘI THẢO KHOA HỌC QUỐC GIA NGHIÊN CỨU VÀ GIẢNG DẠY CÁC MÔN LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ TRONG BỐI CẢNH HIỆN NAY

Từ năm 2011 đến nay, nền kinh tế toàn cầu có đà tăng trưởng nhanh nhất, cao hơn 60%/năm so với giai đoạn 2000-2010. Động lực tăng trưởng là **kinh tế số**.

Nguồn: <https://tamnhin.net.vn/kinh-te-toan-cau>

HỘI THẢO KHOA HỌC QUỐC GIA NGHIÊN CỨU VÀ GIẢNG DẠY CÁC MÔN LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ TRONG BỐI CẢNH HIỆN NAY

Nền kinh tế số có vai trò quan trọng trong mọi lĩnh vực của đời sống kinh tế, chính trị và xã hội. Nó không chỉ hỗ trợ mạnh mẽ cho các hoạt động kinh tế của doanh nghiệp để tối đa hóa lợi nhuận, cho quản lý của Nhà nước giúp tìm kiếm giải pháp tối đa hóa lợi ích xã hội nhanh hơn, mà còn có thể hỗ trợ mạnh mẽ, có hiệu quả việc giảng dạy các môn Lý luận chính trị trong đó có môn Kinh tế chính trị học.

HỘI THẢO KHOA HỌC QUỐC GIA NGHIÊN CỨU VÀ GIẢNG DẠY CÁC MÔN LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ TRONG BỐI CẢNH HIỆN NAY

2. ĐỔI MỚI NỘI DUNG MÔN KINH TẾ CHÍNH TRỊ

Mục đích chung của môn KTCT từ trước đến nay vẫn là trang bị cho người học những tri thức và phương pháp để nhận thức đúng bản chất của các hiện tượng, quá trình kinh tế, các phạm trù và các quy luật kinh tế trong các giai đoạn phát triển nhất định của xã hội loài người.

Nhưng nội dung đã có nhiều đổi mới quan trọng.

HỘI THẢO KHOA HỌC QUỐC GIA NGHIÊN CỨU VÀ GIẢNG DẠY CÁC MÔN LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ TRONG BỐI CẢNH HIỆN NAY

SO SÁNH

	Môn KTCT trước đây	Môn KTCT hiện nay
Đối tượng	Các QHSX trong các PTSX. Phạm vi tập trung vào PTSX TBCN và giai đoạn đầu của PTSX CSCN.	Các QHSX trong nền kinh tế hàng hóa. Phạm vi tập trung vào nền kinh tế thị trường TBCN và kinh tế thị trường định hướng XHCN.
Nhiệm vụ	Làm rõ các phạm trù và quy luật kinh tế trong mỗi PTSX làm cơ sở giải thích hậu quả kinh tế của CNTB và chính sách kinh tế của Đảng và Nhà nước.	Làm rõ quy luật vận động của kinh tế hàng hóa trong các PTSX, không chỉ làm cơ sở và gợi ý giải pháp cho hoạch định đường lối và chính sách kinh tế của Đảng và Nhà nước, mà còn làm cơ sở cho các quyết sách kinh tế của các chủ thể thị trường.

HỘI THẢO KHOA HỌC QUỐC GIA NGHIÊN CỨU VÀ GIẢNG DẠY CÁC MÔN LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ TRONG BỐI CẢNH HIỆN NAY

SO SÁNH

	Môn KTCT trước đây	Môn KTCT hiện nay
Kết cấu	Hai phần: <ul style="list-style-type: none"> - KTCT về PTSX TBCN - KTCT về TKQĐ lên CNXH.	Ba phần: <ul style="list-style-type: none"> - Các quan hệ trong nền kinh tế hàng hóa (chương 2). - Bước chuyển nền kinh tế hàng hóa giản đơn lên kinh tế hàng hóa phát triển hay kinh tế thị trường TBCN (chương 3 và 4). - Nền kinh tế thị trường định hướng XHCN ở Việt Nam (chương 5 và 6).
Nhận xét về nội dung	Dàn trải, đôi khi còn trùng lặp với môn lý luận khác (Triết học, CNXH khoa học).	Tinh gọn, thời lượng ít, chú ý thực tiễn và thiết thực hơn.

HỘI THẢO KHOA HỌC QUỐC GIA NGHIÊN CỨU VÀ GIẢNG DẠY CÁC MÔN LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ TRONG BỐI CẢNH HIỆN NAY

3. ĐỔI MỚI PHƯƠNG PHÁP GIẢNG DẠY MÔN KINH TẾ CHÍNH TRỊ

Đổi mới phương pháp giảng dạy Kinh tế chính trị cho bậc đào tạo đại học được dựa trên cơ sở đổi mới lý luận dạy học, các nội dung, quy luật mang tính đặc thù của môn Kinh tế chính trị, và căn cứ vào đối tượng là sinh viên các trường đại học và các học viện trong điều kiện đã có những phương tiện mới của nền kinh tế số.

HỘI THẢO KHOA HỌC QUỐC GIA NGHIÊN CỨU VÀ GIẢNG DẠY CÁC MÔN LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ TRONG BỐI CẢNH HIỆN NAY

3. ĐỔI MỚI PHƯƠNG PHÁP GIẢNG DẠY MÔN KINH TẾ CHÍNH TRỊ

HƯỚNG ĐỔI MỚI:

Chuyển từ *tiếp cận nội dung* (người học học được gì) sang *tiếp cận năng lực* của người học (người học làm được gì thông qua việc học), người học là trung tâm và thầy, cô giáo là người giữ vị trí quan trọng trong triển khai phương pháp đổi mới đó.

HỘI THẢO KHOA HỌC QUỐC GIA NGHIÊN CỨU VÀ GIẢNG DẠY CÁC MÔN LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ TRONG BỐI CẢNH HIỆN NAY

3. ĐỔI MỚI PHƯƠNG PHÁP GIẢNG DẠY MÔN KINH TẾ CHÍNH TRỊ

HƯỚNG ĐỔI MỚI:

Coi trọng phương pháp giáo dục tích cực.

Luật Giáo dục 2019: “Phương pháp giáo dục phải khoa học, phát huy tính tích cực, tự giác, chủ động, tư duy sáng tạo của người học; bồi dưỡng cho người học năng lực tự học và hợp tác, khả năng thực hành, lòng say mê học tập và ý chí vươn lên”.

3. ĐỔI MỚI PHƯƠNG PHÁP GIẢNG DẠY MÔN KINH TẾ CHÍNH TRỊ

NỘI DUNG ĐỔI MỚI:

- Sử dụng *bài giảng điện tử* (E - Learning).
- Sử dụng trí tuệ nhân tạo (AI) giúp cả người dạy và người học tìm kiếm và giải quyết vấn đề thuộc hệ thống tri thức KTCT theo một logic theo lập trình, tránh những mâu thuẫn và trùng lặp không cần thiết.
- Sử dụng công nghệ dữ liệu lớn (Big data) để xử lý các cách để phân tích, trích xuất thông tin một cách có hệ thống hoặc xử lý các tập hợp dữ liệu lớn, phức tạp về KTCT mà các ứng dụng xử lý dữ liệu truyền thống không thể thực hiện được.

3. ĐỔI MỚI PHƯƠNG PHÁP GIẢNG DẠY MÔN KINH TẾ CHÍNH TRỊ

NỘI DUNG ĐỔI MỚI:

- Sử dụng công nghệ Internet (IoT) giúp truyền tải và sử dụng tri thức KTCT được linh hoạt hơn, trong đó người học có thể học bất cứ khi nào mình muốn, có thể trao đổi với người dạy và bạn bè để việc tiếp nhận tri thức được nhanh hơn, có hiệu quả hơn.

Từ cử nhân đến tiến sĩ ở hình thức đào tạo nào đều được công nhận ngang nhau (Luật Giáo dục Đại học 2018)

3. ĐỔI MỚI PHƯƠNG PHÁP GIẢNG DẠY MÔN KINH TẾ CHÍNH TRỊ

NỘI DUNG ĐỔI MỚI:

- Sử dụng công nghệ Blockchain để việc lưu trữ tri thức môn học được an toàn và sử dụng tiện lợi.
- Có thể sử dụng mô hình kinh tế chia sẻ để truy cập vào tri thức Kinh tế chính trị không chỉ được giảng dạy trong nước mà còn ở các trường đại học khác trên thế giới. Nhờ đó, làm tăng tính liên thông về tri thức môn học.

3. ĐỔI MỚI PHƯƠNG PHÁP GIẢNG DẠY MÔN KINH TẾ CHÍNH TRỊ

Do đặc thù của môn KTCT có tính tư tưởng và tính Đảng sâu sắc, nên không thể quá ỷ vào công nghệ mà xem nhẹ vai trò của người thầy.

Thầy giáo Kinh tế chính trị không chỉ là nhân vật chủ yếu mang tri thức môn học đến với sinh viên mà còn là người **định hướng tư tưởng** cho người học trong toàn bộ quá trình truy cập và xử lý thông tin phục vụ cho mục tiêu và nhiệm vụ môn học.

Xin chân thành cảm ơn !